

[Accueil](#)[Revenir à l'accueil](#)[Collection Mythologiae libri decem, Francfort, André Wechel, 1581](#)[Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre III](#)[Item Mythologia, Francfort, 1581 - III, 13 : De Morte](#)

Mythologia, Francfort, 1581 - III, 13 : De Morte

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre III

Ce document est une version augmentée de :
[Mythologia, Venise, 1567 - III, 13 : De Morte](#)

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre III

[Mythologie, Paris, 1627 - III, 14 : De Mort](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre III

[Mythologie, Lyon, 1612 - III, 13 : De Mort](#) est une traduction de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la notice [Équipe Mythologia](#)

Mentions légales

- Fiche : [Projet Mythologia](#) (CRIMEL, URCA ; IUF) ; [projet EMAN](#), [Thalim](#) (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : [Münchener DigitalisierungsZentrum](#) (MDZ).

Présentation du document

Publication [Francfort, André Wechel, 1581](#)

Exemplaire [Regensburg \(Allemagne\), Staatliche Bibliothek, 999/Hist.pol.1307](#)

Formatin-8

langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Paginationp. 234-236

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses [Mort](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 28/12/2018 Dernière modification le 25/11/2024

cum terram semper circumeat: nam sole inferiore cœli parte sub terra occultato, apud nos umbrâ esse terræ necesse est, cum nihil aliud sit Nox, quam umbra terræ. Hanc ipsam Noctē tamen nonnulli Cupidinis filiam fuisse dixerunt, ut testatur Orpheus in Argonauticis in his carminibus:

καὶ Διὸς ἡμετέρας κούρη ἐστὶν Ἔρως,
 Νυκτὸς ἀργυρῆτος πατρίσιν κλυτὸς, ὃν ῥα θάνατος
 ἐπλότῃσι καλῖναι βρατῆι· πρῶτον γὰρ ἰφάνθη.
geminum præstantem dicite Amorem
Obscura nobis patrem; dixere Phœnetem
Illum mortales quod primum apparuit ille.

Nox a nocendo.

Quod certè nulla alia de causa fictum est, nisi quòd amoris ratio plerunque reddi non possit, aut quòd eius causam conveniat plerunque nocte & silentio occultari. Hanc in cœtu vehi finxerunt antiqui, quia nihil cum labore sit diurnum, & ad narrationis voluptatem. Dicta est eadē mater omnium, quia rerum omnium partum antecesserit. & à nocendo Nox dicitur, ut quidam voluerunt, quia noctis humor infestus sit hominibus, quod vel in laborantibus scabie, vel febre, vel aliis morbis, patet: qui quidem graviores fiunt, magisque infestant per noctem. nunc de Morte dicamus.

De Morte,

CAP. XIII.

MORS cum esset sola propè & potentissima omnium inferorum satelles, omnesq; mortales ad Acherontem finium trauciendos deduceret, nihil propè de se fabulosum audiuit: nisi quòd soror esset Somni, ut scriptum reliquit Homerus in lib. I. Iliadis:

ἔνθ' ὕπνου ἑὸ μῦθον καὶ στυγῆτος θανάτου:

Tum Mortis fratrem Somnum convenerat ipsa;

quodque à Nocte matre sua fuisset educata. Quare memori prodidit Pausanias in Eliacis apud Eleos in templo quodā feminam expressam fuisse, quæ pueros sopitos sustineret, manu quidem dextra, album, at sinistra alterum nigrum, & hunc dormienti similem; ambos distortis pedibus: quorum inscriptiones indicabant, alterum esse Somnum, alteram Mortem, at femina quæ illos alebat, Nox erat. Mos erat Morti gallinæum, sicuti Marti & Æsculapio aliquando immolare, quòd ea victima Nox lætaretur ut silentium suum infestare, ac

sæpius

Sæpius perturbante. Hanc finxerūt antiqui alas habere nigras, ut ait Horatius in secundo libro sermonum in his:

sem mors atræ cuius volat alis.

& illud:

Et mors atra caput fuscis circumvolat alis.

Hæc ipsa mors omnium malorum, hæc omnium humanarum calamitatum, hæc omnium dolorum remedium optimum datæ est hominibus Dei sapientissimi beneficio, quod in illo epigrammate suaviter expressit Agathias:

*τὸν θάνατον τί φοβῆσθαι, τὸν ἰουχίης γενέτηρα,
τὸν πάσαντα νόσον, καὶ πᾶσις δὲ νόσος;*

*μῦθος ἄρα ἐστὶν τοῦ παραγόντι, καὶ ποτ' αὐτὸν
ἔδει τις ἐπιτῆν διούτερον ἰσχύματα.*

*οὐδὲ νόσος, ποθ' αἰ, καὶ ποθ' αἰ, ἀλλὰ τ' ἐπ' ἀλλοῦ
ἰσχύματα ἐπιτῆν, καὶ μεταβαλλόμενος.*

Cui timor est vobis genitrix Mors alma quietis,

Qua morbos placat, pauperemque leuat?

Illæ semel tantum mortales visere suenit,

Nec quisquam vidit mox rediisse vitium.

Sæpe recurrentes cum vexent corpora morbi

Mutati, huc illuc & sine lege sinant.

Hæc vna durissima omnium Deorum, maximeq; implacabilis habebatur: quæ cum nullius precibus flecteretur, nulla etiam sacrificia, nec templa, nec sacerdotes, nec ritus factorum obtinuit. Huius duritiem & implacabilem voluntatem ita significavit Orpheus in hymnis:

οὔτε γὰρ τῶ χαιεὶ σὸν πείθει μίσση, οὔτε λιτῶσσι,

Nec prece, muneriibus nec tu placabilis ulla.

Induta erat veste stellata, quæ erat atræ coloris. Hanc miris laudibus antiqui sapientes extulerunt, ut solam portum sedemq; tutissimam quietis. Hæc multis corporis morbis nos liberat, hæc tyrannorum crudelitati subtrahit, hæc principibus adæquat, hæc omnibus viris bonis iucundissima accidit, nisi quantum naturæ leges repugnant: neque quisquam est, quin eam lætissimo animo excipiat præter sceleratos, qui graviora se passuros esse post mortem iam nunc viuentes augurantur & quasi præsentunt. Huius laudandæ amplissimum & vberissimum argumentum habuit Alcidas, qui orationem composuit de laudibus Mortis. hæc multis rationibus æquo animo

ferendam esse demonstravit Plut. in consolatoria. Et profectò nihil aliud est vita, quàm vsura lucis à Deo nobis mutuo concessa; quæ si repetatur, non ægrius ferendū est, quàm si in domum amici profecti vesperti domum nostram redire; aut instrumentum mutuo acceptum, reddere domino iubeamur. quare nulla certè nobis fieret iniuria, si à Deo quod suum est repetatur. de qua quoniam nihil mysticè dictum ab antiquis video, reliqua quæ de illa dicuntur fabulosè prætermittere detrectui, & de Somno pertractare.

De Somno

CAP. XIII.

QVOD Somnus ex Erebo Noctæque natus sit, dictum est iam superius: cui præter supradictas Mortem sororem etiam addidit Orpheus. Huic *Ἰλπίδας* siue Spes sorores quidam ex antiquis iunxerunt. Hunc tamen non ab inferis, sed è caelo missum fuisse ad Palinurum scripsit Virgilius libro 5.

*Cum lenis aetheris delapsus Somnus ab astris
Æra dimouit tenebrarum, & dispulit umbrat
Te Palinure petenti.*

Hunc alatum esse tradiderunt poëtæ, quia celerrimè universum terrarum orbem peragret, & leuissimus ac tacitus inopinantium oculos aggrediatur, ut ait Tibullus in secundo Elegiarum:

*Postque venit tacitus fuluus circumdatque alis
Somnus, & incerto Somnia nigra pede.*

Illud verò quod scribitur ab Homero in principio secundi libri Iliadis, nō facile intelligo, cur Somnus scilicet à Ioue mittatur ad excitandum Agamemnonem, quo armari iuberec multitudinem: cum sit Somni munus vel magis etiam opprimere somno grauatos, quàm excitare: nisi tamè pro Somno Somnia ibi intelligantur. Hic Somnus facit ut vulnera, ut vincula, ut seruitutem, ut carceres, ut omnia incommoda mortales, dum adest, æquo animo ferant, ut omnium malorum obliuiscantur, ut omnes animi curæ sollicitudinesque recedant, ut ait Euripides in Oreste:

*ὦ φίλαν ὕπνου διλυητρον, ἰπικουρον νόσου,
ὡς ἢδ' ὅ μοι προσήλασε ἰσθ' ἰορτί γα.
ὦ πότνια λήθη τῶν κακῶν, ὡς εἴ σοφῆ,
ἅψ' ἅ τ' ἴσα δύσυχουσι ἐκταΐα θεός!*

Somne